

ТЕХНОЛОГІЯ КОНСТРУЮВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ЯК ЗАСОБУ ВИРІШЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАДАЧ

Загальна кількість годин – 2

Форми занять: інтерактивна лекція (2 години)

План заняття

1. Психологічний супровід системи освіти як чинник особистісного та суспільного розвитку.
2. Технології у гуманітарній сфері. Поняття' технології, психотехнології.
3. Педагогічна ситуація: проблема чи задача? Психолого-педагогічний аналіз педагогічної ситуації.
4. Технологія конструювання психолого-педагогічної ситуації.

Анотація

Поняття психологічного супроводу системи освіти. Причини неуспіху особистісного та суспільного розвитку особистості, виникнення психологічних конфліктів в освітніх закладах, їх динаміка, шляхи попередження та вирішення. Причини неналежного рівня професійної підготовки педагогічних працівників (зокрема, в системі післядипломної освіти) щодо їх психологічної компетентності та психологічної культури; проблеми методичного психологічного інструментарію. Місце, роль та значення психологічної складової педагогічного процесу, психологічних рекомендацій; упровадження досягнень психологічної науки в практику: осмислення та застосування психотехнологій у конструюванні педагогічної ситуації. Поняття: розвиток, «розвивальне освітнє середовище», технологія, психотехнологія, феномен «психотехнологія», психотехніка.

Структура педагогічної ситуації та її специфіка. Навчально-виховний процес: процес розвитку, формування особистості учня, як «психотерапевтичний» процес. Конструювання педагогічної ситуації як розвивального освітнього середовища: стратегії, цілі, задачі, технології, методи, прийоми, вправи. Предмет «технологізації» у процесі конструювання педагогічної ситуації.

Питання для самоперевірки

1. Чи може психологія взяти на себе функції конструювання? Чи досить у неї цього підґрунтя?
2. У чому схожість та відмінність понять «конструкція», «технологія», «психотехнологія»?
3. За яких умов конфлікт «спрацює як інструмент» у психологічному конструюванні?
4. Які обмеження слід передбачувати у практиці психологічного конструювання, і, зокрема, при використанні конфліктів ?
5. Чому виникає питання про практику психологічного конструювання педагогічної ситуації?
6. Яке середовище слід вважати розвивальним? Чому ?
7. Які елементи входять до структури конфлікту і який смисл їх рівневої будови?
8. Чим, окрім феноменальних характеристик, відрізняються внутрішні і зовнішні?
9. У чому основні причини «приписування» конфліктам негативних функцій?
10. Які основні аспекти функціонального опису конфлікту і у чому їх практичний смисл?
11. У чому полягають основні зміни діяльності, які зумовлені появою конфлікта?

12. Які нові процеси з'являються у конфліктній діяльності (у порівнянні з доконфліктною) і яке їх практичне значення?

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Альфред Коржибский. Наука и психическое здоровье. Книга II, Глава XXIV. – 2007.
2. Самуель Хакиява. Язык в мыслях и действиях. – 2007.
3. Стюарт Чейз. Терания слов. – 2007.
4. Деркач А.А. Акмеология, . – 2007.
5. Плугіна М.І. Акмеологічна концепція професійного становлення викладачів вищої школи. – 2009.
6. Бобрищев А.А. психолого-акмеологічна концепція психологічної готовності спортсменів вищої кваліфікації силових єдиноборств. – 2009
7. Дзюбко Л.В. Формування мовних засобів впливу в професійній діяльності вчителя / Л.В.Дзюбко // Психолінгвістика: [зб. наук. праць ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»]. – Переяслав-Хмельницький: ПП «СКД», 2010. – Вип. № 6. – С.17 – 26. Використання психотехнологій в в професійній діяльності вчителя.
8. Основні види акмеологічних технологій вдосконалення особистісного та професійного розвитку людини. – 2010.
9. Хватова М.В. Концепція розвитку акмеологічних ресурсів психологічного здоров'я молоді. - 2012
10. Вербина Г. Психолого-акмеологічна концепція розвитку професійного здоров'я фахівця. – 2012.
11. . <http://lib.iitta.gov.ua/>
12. <http://medbib.in.ua/fenomen-tehnologiya33198.html>
13. <http://gazeta.zn.ua/history/vikliki-v-gumanitarniy-sferi-ukrayini-i-nacionalna-pam-yat.html>
14. <http://journalib.univ.kiev.ua/Books/humtech.pdf>
15. www.lutskrada.gov.ua/./konceptiya-gumanitarnogo-rozvit

16. <https://books.google.com.ua/books?isbn=5906223398>

17. medbib.in.ua/fenomen-tehnologiya33198.html

Орієнтовний перелік проблемних питань для самоосвіти в міжкурсовий період в межах зазначеної теми

1. Яке смислове навантаження несе на собі так часто вживаємо поняття «ситуація»?
2. Які причини та наслідки симетричності конфліктних ситуацій?
3. Що входить до опису динамічних характеристик конфліктної ситуації?
4. Що є критеріями стратегічної та тактичної поведінки?
5. Що визначає вибір підходу до роботи з конфліктом?
6. Чим відрізняється робота з конфліктом від роботи в конфлікті?
7. У чому специфічність посередництва у конфлікті?
8. У яких ситуаціях доцільна конструктивна стратегія і які умови її реалізації?
9. Що означає «утримання» конфлікту в продуктивному руслі?
10. Звідки беруться «конфліктні монстри»?
11. Що означає привести конфлікт у «разрешимый» вигляд?
12. Коли конфлікт бажаний?
13. У чому причина гри? Буквально: що змушує людину гратися?
14. Чи можлива гра без конфлікту?
15. Чому вибираються якісь певні ігри і ігноруються інші?
16. У чому полягає ігрова компетентність (навченість, умілість)?
17. Яка загроза при відсутності ігрового досвіду?
18. Які можливості відкриває визначення навчальної ситуації як конфліктної?
19. Які характеристики психолого-педагогічного підходу Ельконіна-Давыдова визначають його продуктивно конфліктний характер?

20. Чи є які-небудь підстави розраховувати на можливість застосування дітьми в шкільних умовах і у навчальних заняттях продуктивних конфліктних стратегій?

21. Чому настільки явне розуміння статевої відмінності у дошкільній ігровій діяльності (ігровий матеріал, зміст гри, ігровий простір та ін.) не розповсюджується на школу?

22. Чим обумовлені відмінності в освітній мотивації? І чи не є ці відмінності ілюзіями деяких дослідників?

23. Які обставини заважають дорослим забезпечити дітям шкільні умови для нормального перебігу полоїдентифікаційного процесу? Або існуючі умови можна вважати достатніми?

24. Які типові «відповіді» дітей на суперечливі вимоги шкільної дійсності пов'язані зі спробами самостійного вирішення завдань статево-віковою ідентифікації?

25. Соціально-психологічні чинники гальмування реформ в освіті.

26. Психологічний супровід системи освіти.

27. Дайте пояснення поняттю «розвивальне середовище».

28. Дайте пояснення феномену «психотехнології» через її основні форми прояву в сучасній практиці: як наука, як сторона суспільних відносин, як засіб (спосіб, вид, момент) людської діяльності.

29. Що стає для педагога об'єктом та предметом «технологізації» у процесі створення розвиваючого середовища та розробки психотехнології.

30. Види технологій.

31. Основні форми прояву феномена психотехнології.

32. Психофізіологічні основи психотехнології.